

Списък на дървесните и недървесни продукти и екосистемни услуги, предоставяни от ДГС Болярка

I. Материални продукти и услуги

Материалните услуги включват всички продукти, добити от екосистемите: храна, дървесина и др.

1. Дървесина - Добиваната дървесина от ТП ДГС Болярка е от дървесни видове: бук, габър, зимен дъб, цер, акация, бял бор, черен бор, сребролистна и едроллистна липа. Средният планиран годишен добив по ГСП е 25 560 м³ стояща маса с клони. От буковата дървесина се добиват следните сортименти: трупи за шперплат, трупи за бичене над 30 см, трупи за бичене 18-29 см, трупи за бичене 15-17 см, технологична дървесина от средна и дребна, ОЗМ и дърва за огрев. От иглолистната дървесина се добиват трупи за бичене над 30 см, трупи за бичене 18-29 см, трупи за бичене 15-17 см, обли греди, технологична дървесина от средна, дребна и дърва, ОЗМ и асортимент дърва.

Годишен план за ползване на дървесина на ТП ДГС Болярка през 2024 г.

Показатели	Площ ха	Ст.маса м ³	Лежаща маса м ³	Едра м ³	Средна м ³	Дребна м ³	Дърва м ³
Общо А+Б							
1. По ГСП	625.5	28968	24647	3729	5359	1561	13998
2. Год. план	573.3	28591	25331	3239	2281	297	19514
% (2/1)	92	99	103	87	43	19	139
А.Иглолистни							
1. По ГСП	113.2	5472	4156	760	1667	232	1497
2. Год. план	211	11555	9880	1558	1313	78	6931
% (2/1)	187	211	238	205	79	34	463
в т.ч. бял бор	71.9	4022	3297	981	650	57	1609
смърч	1	60	59	10	22	4	23
ела	2	100	92	19	38	10	25
Б.Широколистни							
1. По ГСП	512.3	23496	20491	2969	3692	1329	12501
2. Год. план	361.9	17036.0	15451.0	1681.0	968.0	219.0	12583.0
% (2/1)	71	73	75	57	26	16	101
Бук по ГСП	113.3	7544.0	6401.0	1857.0	600.0	173.0	3771.0
Бук год. план	49.9	3502	3208	913	122	85	2088
%	44	46	50	49	20	49	55
Дъб по ГСП	62.8	2757.0	2071.0	267.0	551.0	108.0	1145.0
Дъб год. план	77.7	2536	2328	256	374	78	1620
%	124	92	112	96	68	72	141
Цер по ГСП	66.7	2576.0	2302.0	198.0	502.0	164.0	1438.0
Цер год. план	53.4	2329	2025	76	122	16	1811
%	80	90	88	38	24	10	126
Топола по ГСП	3.5	321.0	288.0	160.0	65.0	0.0	63.0
Топола год. план	1.0	21	20	5	0	1	14
%	29	7	7	3	0	#DIV/0!	22
Акация по ГСП	129.2	5448.0	4846.0	0.0	1304.0	381.0	3161.0
Акация год. план	64.1	3004	2742	3	26	7	2706
%	50	55	57	#DIV/0!	2	2	86
Др.шир.по ГСП	136.8	4850.0	4583.0	487.0	670.0	503.0	2923.0
Др.шир. год. план	115.8	5644	5128	428	324	32	4344
%	85	116	112	88	48	6	149

2. Паша. Добив на недървесни продукти и услуги

- Паша – В горските територии в обхвата на дейност на ДГС "Болярка" се забранява пашата в зрелите насаждения, в площите предвидени за залесяване, в насаждения и култури с височина до 3 м, защитени територии за които изрично е записана забрана в заповедта им за обявяване, в ГВКС – „гори във фаза на старост” и в дивечовъдните участъци, развъдници и около фуражната база (съгласно протокол от съвещание ловен съвет, във връзка с приключване на теренно-проучвателните ловоустройствени работи в ДГС „Болярка” /28.10.2021 г.). С разрешение на ръководството на стопанство за културите и насажденията държавна собственост, с височина от 1.5 до 3 м, може да се допуска паша само на дребен добитък. В приложенията на горскостопанския план е поместен списък на подотделите забранени за паша по землища, във връзка с чл. 125, ал. 1 от ЗГ. Общата площ на забранените за паша държавни горски територии е 9151.1 ха.
- Добив на билки, гъби, горски плодове и сено – Предвидено е да се добиват средногодишно 3 тона диворастващи гъби. Предвидено е да се събират билки- риган, равнец, мащерка и др. (оставащи извън обхвата на Закона за лечебните растения), средногодишно по 8 тона. Предвидено е да се добиват горски плодове 10 тона средно годишно. Не се предвижда добив на сено, тъй като в района на горското стопанство няма сенокосни площи.
- Лов – по План за ловностопански дейности.

II. Регулиращи услуги - ползи от процесите в екосистемите

Водорегулираща и водозащитна услуга на горската растителност има огромно значение за количеството и качеството на водите, които изтичат от водосборните басейни. Горските екосистеми реализират две основни хидрологични функции – водоохранна и водорегулираща. Водоохранна функция е способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време. Водорегулиращата функция се изразява в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват непродуктивните (отрицателни) такива. Екосистемите осигуряват смекчаване и регулиране на въздействията от промените на климата.

Съгласно ГСП 2023 г. на ТП ДГС „Болярка“ има вписана една Вододайна зона, със строг режим на защита, а именно:

СОЗ каптиран извор за добив на подземни води от подземно водно тяло „Карстови води в Ловеч – Търновски масив“ за питейно-битово водоснабдяване на с. Горско косово, общ. Сухиндол, обявена със заповед № 370 от 27.12.2012 г., включваща подотдел 496: н - с обща площ: 0.4 ха, от която залесена 0.4 ха.

2. Водорегулиращата функция - За територията на ТП ДГС „Болярка” – Велико Търново са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 4, 6, като гори в 100 метровата ивица на река Янтра. На територията на стопанството са идентифицирани в следните подотдели горска територия държавна собственост: 250:а; 257:к2; 258:г, 4; 279:в, г; 280:к, 6; 283:д, з, л; 287:а, и, м, н; 292:м1; 296:а, б, г, ж, х, ц, ч, ж1, л1, 2; 297:т1, у1, ф1, х1; 298:д, т, ц, 2; 300:б, г, м, 5; 360:п, 2; 515:и, 2; 516:д, е; 539:а, п, р, 3, 4; 540:у, ф, х, ц, ш, 1, 6, 7; 542:х, 2; 545:к; 547:н; 559:а, б, в, г, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; 560:а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, е1, ж1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19; 565:а, г, д, ж, з, и, 1; 575:р, ф, х, ц, ш; 576:д, е, ж, з, и, р, с, 2; 577:д, ж, 2; 578:а, з, л, м, н, о, п, р, с, т, ш; 579:ж, з, и, к, л, м, н, р, ф, 3, 4; 580:г, е, ж, з, и, к, л, н, с, ю, 2, 4; 595:е1, б, 10 - с обща площ 367.3 ха, от която залесена 345.7 ха и незалесена 21.6 ха.

3. Противоерозионна функция

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, представляващи:

- 1. ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;**
- 2. Гори създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси;**
- 3. Гори предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°.**

От ЗГГФ, включени на територията на ДГС Болярка за тази консервационна стойност са идентифицирани гори, отговарящи на т. 1 и т. 2. От проведените интервюта не са установени гори, отговарящи на критериите на т. 3.

На територията на стопанството са идентифицирани в следните подотдели горска територия държавна собственост: 20:з, к, х, ш, щ, ю, 4, 5; 22:б; 25:к1; 27:и, с, у, ф; 28:в, з, к, 2; 33:м; 34:е; 37:г, д, р, т, у, ф; 39:а, б, г, е, л, т; 40:д, е, 4, 5; 41:а, в, е, ж; 59:е, у; 60:г, и, н, о, р, с, т, у; 65:б, в, д, м; 66:р; 70:ж1; 71:р, ю, б1; 84:е1, 1; 85:в; 86:д, я, а1; 553:ж, 1, 3, 5, 7, 8; 554:ж, к, м, т, у, х; 555:ж, р, ф, х, ш, ю, в1, г1, м1, 1; 556:к, л, м, н, 1, 2, 5; 557:и, н; 558:а, б, г, 1, 2, 4, 5; 559:а, б, в, г, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; 560:а, б, в, г, д, е, ж, 334 з, и, к, л, м, н, п, р, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, е1, ж1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19; 561:в, г, д, е, ж, з, к, л, н, о, п, р, у, ш, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; 562:а, б, в, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 563:а, б, в, 1, 2; 564:а, в, г, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12; 565:а, г, д, ж, з, и, 1; 575:а, в, н, о, п, р, с, ф, х, ц, ч, ш, 1; 576:а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, с, 1, 2; 577:а, б, в, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; 578:а, з, л, м, н, о, п, р, с, т, ц, ч, ш, 1, 6; 579:ж, з, и, к, л, м, н, п, р, ф, 3, 4, 6; 580:г, е, ж, з, и, к, л, н, с, у, ф, ю, б1, в1, 1, 2, 4, 6, 7 - с обща площ 889.4 ха, от която залесена 815.0 ха и незалесена 74.4 ха.

III. Културни и социални услуги - нематериални ползи от екосистемите

Културните услуги са нематериални ползи от екосистемите.

Осигуряването на условия за рекреация и туризъм прави горите предпочитано място за почивка на хиляди хора.

Повечето хора високо ценят красотата или естетическата стойност на различните екосистеми, което се отразява в широкия интерес към еко-пътеки, маршрути и обозначени панорамни места, както и при избора на къщи и жилища и готовността да се плати по-висока цена за красива гледка.

Горите, с цялото си разнообразие, са богат източник на творческо вдъхновение в много сфери – изкуство, фолклор, архитектура, реклама и други. Хората ценят чувството си за принадлежност към родния край, което е свързано с отличителни черти на околната среда.

1. Образователна стойност - съвместни дейности със СЦДП ДП Габрово по организиране на седмица на гората с училища в инициативата “Лесовъд за един ден”.

2. Осигуряване на условия за рекреация и туризъм - посочват се вече създадени или планирани нови или такива за ремонт и поддръжка: кътове за отдих, чешми, огледни места, екопътеки, туристически маршрути и др. Най-популярната и посещавана екопътека в региона е тази в местността „Гарга баир“, както и кътовете за отдих, разположени около с. Арбанаси и комплекс „Ксилифор“.

3. Естетична стойност на ландшафта - При определянето на тази консервационна стойност се включват типични ландшафти и тяхното биологично многообразие от района на Стара

планина. Горите на територията на ДГС Болярка отговарят на критериите на консервационната стойност, разглеждани в пространството на целия старопланински масив.

26.03.2024 г.
Гр. В. Търново

Изготвил:.....п.....
/инж. Симона Коева/